

UCHWAŁA Nr 388 RADY MINISTRÓW

z dnia 17 listopada 1960 r.

o przedsiębiorstwach prowadzących.

Na podstawie art. 4, 9, 27 i 28 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

I. Przepisy wstępne.

§ 1. 1. W razie gdy ze względów gospodarczych lub organizacyjnych nie jest celowe utworzenie dla określonej grupy przedsiębiorstw odrębnego zjednoczenia w rozumieniu art. 19 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111), właściwi ministrowie oraz prezydium wojewódzkich rad narodowych mogą zlecić jednemu z podległych przedsiębiorstw państwowych wykonywanie wszystkich, większości albo tylko niektórych funkcji zjednoczenia w stosunku do innych przedsiębiorstw państwowych o takim samym lub pokrewnym rodzaju działalności (przedsiębiorstwo prowadzące).

2. Przedsiębiorstwo prowadzące wykonuje funkcje zjednoczenia obok swych zadań gospodarczych, wynikających z zarządzenia o utworzeniu przedsiębiorstwa.

3. W wyjątkowych uzasadnionych przypadkach właściwy minister może utworzyć przedsiębiorstwo państwowe wykonujące wyłącznie funkcje przedsiębiorstwa prowadzącego typu „A” (rozdział II §§ 5—12) w stosunku do określonej grupy jednostek organizacyjnych (np. centralę przemysłu, centralę zbytu, skupu itp.).

§ 2. 1. Przedsiębiorstwem prowadzącym może być przedsiębiorstwo państwowe, które odznacza się odpowiednio wysokim poziomem organizacyjnym i posiada warunki zapewniające prawidłowe wykonywanie powierzonych mu zadań.

2. Zakresem działania przedsiębiorstwa prowadzącego mogą być objęte przedsiębiorstwa o tym samym lub podobnym rodzaju działalności gospodarczej, a także przedsiębiorstwa powiązane z przedsiębiorstwem prowadzącym stałą wymianę wyrobów lub usług (np. dostarczające półproduktów lub elementów wyrobów w ramach kooperacji przemysłowej).

§ 3. 1. Powołanie przedsiębiorstwa prowadzącego może nastąpić z inicjatywy właściwego ministra (prezydium właściwej rady narodowej) albo na wniosek zainteresowanych przedsiębiorstw lub ich jednostki nadrzędnej (zjednoczenia, centrali, zarządu).

2. Powołanie przedsiębiorstwa prowadzącego następuje przez nadanie mu statutu w trybie:

- 1) zarządzenia właściwego ministra, jeśli przedsiębiorstwo podlega zwierzchniemu nadzorowi ministra, lub
- 2) uchwały prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej uzgodnionej z właściwym ministrem, jeśli przedsiębiorstwo podlega organom rad narodowych.

§ 4. 1. Statut może przewidywać powierzenie przedsiębiorstwu prowadzącemu:

- 1) pełnego lub ograniczonego w myśl § 6 ust. 2 zakresu kompetencji przysługujących zjednoczeniom działającym według zasad określonych w art. 19 do 26 oraz 28 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (przedsiębiorstwo prowadzące — typ „A”),
- 2) tylko niektórych kompetencji zjednoczenia w zakresie określonym statutem (przedsiębiorstwo patronackie — typ „B”).

2. Statut kluczowego przedsiębiorstwa prowadzącego typu „A” zatwierdza Prezes Rady Ministrów, a statut terenowego przedsiębiorstwa prowadzącego typu „A” — właściwy minister.

II. Przedsiębiorstwo prowadzące (typ „A”).

§ 5. 1. Przedsiębiorstwo prowadzące (typ „A”) może być powołane w przypadkach, kiedy określona grupa przedsiębiorstw o tym samym lub podobnym przedmiocie działania, podlegających bezpośrednio temu samemu organowi administracji (ministrowi, prezydium rady narodowej) lub zgromadzonych w tym samym zjednoczeniu, wyróżnia się od pozostałych przedsiębiorstw odrębnym rodzajem działalności (procesem technologicznym, charakterem usług, asortymen-

tem produkcji itp.), wymagającym wspólnego kierownictwa i stałej koordynacji, a nie jest celowe utworzenie zjednoczenia (np. ze względu na niewielką liczbę przedsiębiorstw lub z innych uzasadnionych przyczyn).

2. Przedsiębiorstwo prowadzące może:

- 1) podlegać bezpośrednio właściwemu ministrowi (prezydium właściwej rady narodowej) albo
- 2) być zgrupowane w zjednoczeniu.

3. Powołanie przedsiębiorstwa prowadzącego zgrupowanego w zjednoczeniu następuje na wniosek lub po zaopiniowaniu przez dyrektora właściwego zjednoczenia.

4. Przedsiębiorstwo prowadzące wykonuje w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych w nim na zasadzie statutu nadanego w trybie § 3 ust. 2, zwanych dalej w skróceniu „przedsiębiorstwami zgrupowanymi”, funkcje przewidziane obowiązującymi przepisami dla zjednoczeń.

5. Przedsiębiorstwa zgrupowane w przedsiębiorstwie prowadzącym posiadają w stosunku do tego przedsiębiorstwa uprawnienia i obowiązki przewidziane obowiązującymi przepisami dla przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach.

6. Przedsiębiorstwo prowadzące zgrupowane w zjednoczeniu posiada w stosunku do zjednoczenia uprawnienia i obowiązki przewidziane obowiązującymi przepisami dla przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach — zarówno w zakresie swej działalności gospodarczej wynikającej z zarządzenia o utworzeniu przedsiębiorstwa, jak i w zakresie sprawowanej funkcji przedsiębiorstwa prowadzącego.

§ 6. 1. Zjednoczenie sprawuje w stosunku do przedsiębiorstwa prowadzącego zgrupowanego w zjednoczeniu funkcje przewidziane dla zjednoczeń w dekreście z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych i w innych przepisach.

2. Organ powołujący przedsiębiorstwo prowadzące może wyłączyć niektóre funkcje wykonywane w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych (np. rewizji finansowo-księgowej, zbiorczego planowania zbytu itp.) z zakresu działania przedsiębiorstwa prowadzącego, pozostawiając te funkcje w zjednoczeniu. Dotyczy to np. przypadków, gdy w przedsiębiorstwie prowadzącym zgrupowanych jest niewiele przedsiębiorstw lub gdy ze względów organizacyjnych albo ekonomicznych funkcje te powinno wykonywać zjednoczenie (np. biuro zbytu).

3. Zakres funkcji wykonywanych przez zjednoczenie bezpośrednio w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych w przedsiębiorstwie prowadzącym określa statut przedsiębiorstwa prowadzącego zgrupowanego w zjednoczeniu.

4. Jednostka nadrzędna (właściwy minister lub prezydium właściwej rady narodowej, a jeżeli chodzi o przedsiębiorstwo prowadzące zgrupowane w zjednoczeniu — właściwe zjednoczenie) przekazuje swoje zarządzenia, wytyczne, instrukcje, wskaźniki, limity itp. dotyczące przedsiębiorstw zgrupowanych właściwemu przedsiębiorstwu prowadzącemu.

§ 7. 1. Funkcje zjednoczenia, o których mowa w § 5 ust. 4, wykonują w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych:

- 1) dyrektor przedsiębiorstwa prowadzącego przy pomocy swych zastępców;

- 2) komórki funkcjonalne przedsiębiorstwa prowadzącego oraz w miarę potrzeby inne komórki organizacyjne;
- 3) kolegium przedsiębiorstwa prowadzącego;
- 4) rada techniczno-ekonomiczna przedsiębiorstwa prowadzącego, powoływana w miarę potrzeby.

2. Dyrektor kieruje przedsiębiorstwem prowadzącym na zasadzie jednoosobowego kierownictwa, ponosi odpowiedzialność za całokształt jego działalności oraz posiada w stosunku do przedsiębiorstw zgrupowanych uprawnienia przysługujące na zasadzie obowiązujących przepisów dyrektorowi zjednoczenia.

§ 8. 1. Szczegółowy zakres funkcji oraz uprawnień i obowiązków przedsiębiorstwa prowadzącego określa jego statut.

2. Zakres działalności przedsiębiorstwa prowadzącego powinien objąć funkcje oraz uprawnienia i obowiązki, przystosowane do przedmiotu działania oraz warunków i potrzeb danej grupy przedsiębiorstw.

3. Do zakresu działania przedsiębiorstwa prowadzącego przemysłowego należy w szczególności:

- opracowywanie — przy ścisłej współpracy z przedsiębiorstwami zgrupowanymi — projektów planów wieloletnich i rocznych danej grupy przedsiębiorstw w zakresie ustalonym przez jednostkę nadrzędną,
- współpraca z jednostką nadrzędną przy ustalaniu zadań i wskaźników planowych dla danej grupy przedsiębiorstw oraz podział zadań i wskaźników planowych pomiędzy przedsiębiorstwa tej grupy,
- opracowywanie w porozumieniu z przedsiębiorstwami zgrupowanymi zakresu specjalizacji i profilu działalności (produkcji) przedsiębiorstw danej grupy oraz organizacja kooperacji,
- analiza rynku i prawidłowe zaspokojenie potrzeb odbiorców,
- bilansowanie i analiza wykorzystania mocy produkcyjnej,
- koordynacja i kontrola przebiegu realizacji planów, sporządzanie sprawozdań zbiorczych oraz udzielanie w niezbędnych przypadkach pomocy w usuwaniu trudności, których przedsiębiorstwa nie mogą same usunąć,
- inicjowanie produkcji nowych wyrobów i nowych rodzajów usług, polepszanie ich jakości oraz organizowanie produkcji eksportowej,
- redystrybucja środków finansowych między przedsiębiorstwa danej grupy oraz ustalanie wysokości funduszu rozwoju dla przedsiębiorstw zgrupowanych na podstawie limitów i wytycznych jednostki nadrzędnej,
- zatwierdzanie sprawozdań finansowych przedsiębiorstw zgrupowanych lub ich opiniowanie i przedstawianie do zatwierdzenia jednostkom nadrzędnym (w zależności od otrzymanych uprawnień statutowych),
- przeprowadzanie rozliczeń z jednostką nadrzędną z tytułu zysków i strat oraz środków obrotowych przedsiębiorstw,
- prowadzenie w uzasadnionych przypadkach rachunku wyrównawczego cen,

- opracowywanie planów inwestycyjnych i rozdział limitu na inwestycje scentralizowane oraz koordynacja zamierzeń inwestycyjnych; inicjowanie inwestycji na wspólne potrzeby przedsiębiorstw z ich środków własnych,
 - inicjowanie i planowanie prac badawczych i doświadczalnych, wymiana doświadczeń oraz inicjowanie nowych przedsięwzięć technicznych,
 - opracowywanie bilansów i ustalanie rozdzielników w zakresie artykułów rozdzielanych centralnie,
 - opracowywanie wniosków w sprawie ustalania cen na wyroby produkowane przez określoną grupę przedsiębiorstw, a także cen innych artykułów i usług — mających istotne znaczenie dla produkcji lub zbytu wyrobów i usług wykonywanych przez tę grupę przedsiębiorstw,
 - opracowywanie wniosków w sprawach systemu płac i warunków pracy,
 - organizowanie i prowadzenie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i techniczno-usługowych (np. magazynów zaopatrzenia i składnic zbytu, sklepów fabrycznych, kompletacji dostaw, baz transportowych, warsztatów i brygad remontowych, laboratoriów badawczych i kontrolno-analitycznych, oddziałów doświadczalnych, ośrodków informacji technicznej i ekonomicznej, ośrodków szkolenia zawodowego i przyzakładowego, biur konstrukcyjnych i technologicznych, wzorcowni, narzędziowni, prac normalizacyjnych w zakresie materiałów i wyrobów, komórek normowania pracy, wynalazczości i racjonalizacji, stacji zmechanizowanego obrachunku, stacji odbioru technicznego itp.),
 - współpraca i udzielanie pomocy przedsiębiorstwom zgrupowanym przy pracach nad obniżką kosztów własnych, opracowywaniu kalkulacji wstępnej kosztów i receptury wyrobów, organizacji wewnętrznej, organizacji procesu technologicznego, planowaniu rozwoju techniki, modernizacji urządzeń technicznych, mechanizacji i automatyzacji produkcji itp.,
 - wydawanie opinii w sprawach powoływania dyrektorów przedsiębiorstw zgrupowanych i ich zastępców oraz ustalanie dla nich nagród i premii,
 - powoływanie i odwoływanie zastępców dyrektora przedsiębiorstw zgrupowanych w przypadkach, kiedy jednostka nadrzędna uprawnienie to przekazuje dyrektorowi przedsiębiorstwa prowadzącego,
 - wydawanie opinii w sprawach podziału zysku, ustalania funduszu zakładowego, funduszu nagród i funduszu premiowego przedsiębiorstw zgrupowanych,
 - reprezentowanie wspólnych interesów grupy przedsiębiorstw.
4. Organ powołujący przedsiębiorstwo prowadzące (§ 3 ust. 2) może zlecić przedsiębiorstwu prowadzącemu wykonywanie również innych funkcji poza wymienionymi w ust. 3 lub je ograniczyć w zależności od warunków działania przedsiębiorstw zgrupowanych.
5. Jeśli przedsiębiorstwo prowadzące jest zgrupowane w zjednoczeniu, rozszerzenie lub ograniczenie funkcji, o którym mowa w ust. 4, następuje na wniosek lub po porozumieniu z właściwym zjednoczeniem.

§ 9. 1. Przy przedsiębiorstwie prowadzącym działa kolegium jako organ opiniodawczy i doradczy przedsiębiorstwa prowadzącego oraz jako organ stanowiący w sprawach wymienionych w ust. 5.

2. W skład kolegium wchodzi: dyrektor przedsiębiorstwa prowadzącego jako przewodniczący, jego zastępcy oraz dyrektorzy przedsiębiorstw zgrupowanych lub upoważnieni przez nich przedstawiciele.

3. Kolegium rozpatruje, wnioskuje i opiniuje podstawowe zagadnienia związane z działalnością określonej grupy przedsiębiorstw, a w szczególności sprawy:

- współdziałania danej grupy przedsiębiorstw;
- planowania gospodarczego, specjalizacji, profilu produkcyjnego i kooperacji,
- realizacji planów,
- oceny wyników działalności danej grupy przedsiębiorstw,
- planowania i realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i techniczno-usługowych,
- oceny sprawozdań z wykonywania funkcji przedsiębiorstwa prowadzącego,
- wydatków związanych z działalnością przedsiębiorstwa prowadzącego,
- inne sprawy ustalone w statucie przedsiębiorstwa prowadzącego.

4. Szczegółowy zakres i tryb działania kolegium ustala statut przedsiębiorstwa prowadzącego.

5. Szczegółowy rodzaj spraw, które wymagają powzięcia przez kolegium uchwał z mocą wiążącą, określa statut przedsiębiorstwa prowadzącego. Powzięcia uchwał mających moc wiążącą w stosunku do przedsiębiorstwa prowadzącego i przedsiębiorstw zgrupowanych wymagają zwłaszcza sprawy realizacji przez przedsiębiorstwo prowadzące przedsięwzięć gospodarczych i techniczno-usługowych, finansowanych ze środków własnych danej grupy przedsiębiorstw.

6. Posiedzenia kolegium powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał i są protokołowane. Odpisy protokołów przesyłane są do wiadomości jednostce nadrzędnej przedsiębiorstwa prowadzącego.

7. W posiedzeniach kolegium mogą brać udział z głosem doradczym specjaliści z danej grupy przedsiębiorstw oraz specjaliści z zewnątrz, przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele odbiorców i dostawców, zapraszani przez przewodniczącego.

8. Na posiedzenia kolegium mogą być zapraszani przedstawiciele samorządu robotniczego danej grupy przedsiębiorstw.

9. Uchwały kolegium zapadają zwykłą większością głosów; w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Członek kolegium może zastrzec sobie umieszczenie w protokole odmiennego stanowiska.

10. Uchwały kolegium, sprzeczne z przepisami lub ogólnym interesem społecznym, podlegają zawieszeniu lub uchyleniu.

niu przez dyrektora przedsiębiorstwa prowadzącego, o czym dyrektor zawiadamia wszystkich członków kolegium i swą jednostkę nadrzędną.

11. Dla opracowywania zagadnień związanych z działalnością kolegium przewodniczący, na podstawie uchwały kolegium, może powoływać zespoły fachowe, składające się z członków kolegium i zapraszanych specjalistów, opłacanych z funduszu przedsiębiorstwa prowadzącego.

§ 10. 1. Przy przedsiębiorstwie prowadzącym może działać rada techniczno-ekonomiczna jako jego organ doradczy, powoływana przez dyrektora przedsiębiorstwa prowadzącego.

2. W skład rady techniczno-ekonomicznej wchodzi specjalisci zarówno spośród pracowników przedsiębiorstwa prowadzącego i przedsiębiorstw zgrupowanych, jak również specjaliści, pracownicy nauki, działacze gospodarczy i społeczni spoza danej grupy przedsiębiorstw oraz przedstawiciele związków zawodowych.

3. Rada techniczno-ekonomiczna rozpatruje sprawy wniesione przez dyrektora przedsiębiorstwa prowadzącego lub dyrektorów przedsiębiorstw zgrupowanych, a w szczególności sprawy:

- rozwoju danej grupy przedsiębiorstw,
- uruchamiania produkcji nowych wyrobów lub nowych rodzajów usług,
- inwestycji,
- postępu technicznego i organizacyjnego,
- ekonomiki danej grupy przedsiębiorstw (ekonomiki branżowej grupy).

4. Przewodniczącym rady techniczno-ekonomicznej jest z urzędu dyrektor przedsiębiorstwa prowadzącego lub osoba powołana przez kierownika jednostki nadrzędnej na wniosek albo w porozumieniu z dyrektorem przedsiębiorstwa prowadzącego.

5. Rada techniczno-ekonomiczna działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

§ 11. 1. Przedsiębiorstwo prowadzące, podlegające bezpośrednio naczelnemu organowi administracji państwowej albo prezydium rady narodowej, rozlicza się bezpośrednio z budżetem Państwa. Przedsiębiorstwo to może tworzyć za zgodą tego organu fundusz rezerwowy na zasadach i w trybie przewidzianych dla zjednoczeń.

2. Przedsiębiorstwo prowadzące zgrupowane w zjednoczeniu rozlicza się z budżetem Państwa za pośrednictwem właściwego zjednoczenia (jednostki równorzędnej), chyba że statut przedsiębiorstwa prowadzącego stanowi inaczej. Przedsiębiorstwo to może tworzyć fundusz rezerwowy w wysokości do 75% kwoty odprowadzanej przez przedsiębiorstwa na fundusz rezerwowy. Pozostała część tej kwoty odprowadzana jest na fundusz rezerwowy jednostki nadrzędnej (zjednoczenia, jednostki równorzędnej).

3. Dysponowanie funduszem rezerwowym przedsiębiorstwa prowadzącego odbywa się na zasadach obowiązujących zjednoczenia.

§ 12. 1. Jeżeli rozmiary zadań przedsiębiorstwa prowadzącego, podlegającego bezpośrednio ministrowi albo prezydium rady narodowej, oraz ilość przedsiębiorstw zgrupowanych uzasadniają zwiększenie obsady osobowej komórek

funkcjonalnych przedsiębiorstwa prowadzącego, dodatkowe wydatki z tym związane są preliminowane odrębnie i pokrywane z narzutu na koszty własne przedsiębiorstwa prowadzącego oraz przedsiębiorstw zgrupowanych na zasadach, w wysokości i w trybie ustalonych dla zjednoczeń.

2. Dla przedsiębiorstw prowadzących zgrupowanych w zjednoczeniu narzuty, o których mowa w ust. 1, powinny być ustalane w wysokości do 75% kwoty odprowadzanej przez przedsiębiorstwa na fundusz administracyjny zjednoczenia (jednostki nadrzędnej). Pozostała część tej kwoty odprowadzana jest przez przedsiębiorstwa na fundusz administracyjny jednostki nadrzędnej (zjednoczenia, jednostki równorzędnej). O wysokości kwoty przypadającej przedsiębiorstwu prowadzącemu decyduje zjednoczenie, informując o tej decyzji nadzorujący je organ administracji państwowej (ministra, prezydium rady narodowej).

3. Minister Finansów ureguje w drodze zarządzenia szczegółowo sprawy związane z gospodarką finansową przedsiębiorstw prowadzących i zasady rozliczania się z budżetem Państwa.

III. Przedsiębiorstwo patronackie (typ „B”).

§ 13. 1. Przedsiębiorstwo patronackie (typ „B”) ma na celu świadczenie pomocy technicznej, organizacyjnej lub ekonomicznej innym, w zasadzie blisko położonym, przedsiębiorstwom o takim samym lub pokrewnym przedmiocie działania, zwanym dalej w skróceniu „przedsiębiorstwami współdziałającymi”.

2. Przedsiębiorstwem patronackim może być także przedsiębiorstwo specjalistyczne wykonujące dostawy lub świadczące w zakresie swej specjalności usługi na rzecz przedsiębiorstw o innym przedmiocie działania. Przedsiębiorstwem patronackim specjalistycznym może być np.:

- 1) przedsiębiorstwo: remontowe, montażowe lub transportowe — w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych,
- 2) producent wyrobu finalnego — w stosunku do kooperantów,
- 3) przedsiębiorstwo przemysłowe — w stosunku do sklepów branżowych,
- 4) jednostka zbytu lub hurtu — w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych itp.

3. Przedsiębiorstwem patronackim może być przedsiębiorstwo państwowe wyróżniające się wyższym poziomem organizacyjnym i technicznym lub określoną specjalnością oraz dysponujące kadrami o odpowiednio wysokich kwalifikacjach zawodowych.

4. Przedsiębiorstwem patronackim może być przedsiębiorstwo objęte planem centralnym lub terenowym, podległe bezpośrednio organowi administracji państwowej lub zgrupowane w zjednoczeniu (jednostce równorzędnej).

§ 14. 1. Przedsiębiorstwami współdziałającymi mogą być przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne podległe temu samemu organowi administracji państwowej, któremu podlega przedsiębiorstwo patronackie, lub przedsiębiorstwa i jednostki organizacyjne podległe innemu organowi administracji państwowej, za zgodą ich jednostki nadrzędnej.

2. Przedsiębiorstwami współdziałającymi mogą być również spółdzielnie za zgodą właściwej organizacji spółdzielczej oraz jednostki budżetowe i organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Jeśli przedsiębiorstwami współdziałającymi mają być jednostki organizacyjne podległe innemu naczelnemu organowi administracji państwowej lub prezydium rady narodowej, zarządzenia albo uchwały o powołaniu przedsiębiorstw prowadzących, o których mowa w § 3 ust. 2, wymagają uzgodnienia z zainteresowanymi organami administracji, nadzorującymi przyszłe przedsiębiorstwa współdziałające.

§ 15. 1. Powołanie przedsiębiorstwa patronackiego nie zwalnia jednostki nadrzędnej przedsiębiorstw współdziałających od wykonywania funkcji przewidzianych obowiązującymi przepisami.

2. W zakresie uregulowanym statutem przedsiębiorstwa patronackiego decyzje i wytyczne dyrektora przedsiębiorstwa patronackiego są wiążące dla przedsiębiorstw współdziałających.

§ 16. 1. Zakres działania przedsiębiorstwa patronackiego, określony jego statutem, powinien być dostosowany do warunków i potrzeb przedsiębiorstw współdziałających. Zakres ten powinien być ustalony po przeprowadzeniu analizy organizacji i działalności grupy zainteresowanych przedsiębiorstw i zmierzać w szczególności do usprawnienia ich pracy, podniesienia poziomu technicznego i organizacyjnego, obniżenia kosztów własnych i polepszenia wyników działalności. Zakres działania przedsiębiorstwa patronackiego może obejmować — w zależności od potrzeby — węższy lub szerszy zakres zagadnień.

2. Do zadań przedsiębiorstwa patronackiego może należeć np.:

a) w zakresie techniki i produkcji:

- współpraca z jednostką nadrzędną przy opracowywaniu planów danej branży (grupy przedsiębiorstw),
- opracowywanie bilansów mocy produkcyjnej,
- opracowywanie zagadnień związanych z rozwojem, rekonstrukcją techniczną i modernizacją przedsiębiorstw,
- udostępnianie przedsiębiorstwom współdziałającym dokumentacji, materiałów i informacji technicznej, ekonomicznej i organizacyjnej oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie,
- opracowywanie lub pomoc w opracowaniu dokumentacji konstrukcyjnej i technologicznej wyrobów produkowanych przez przedsiębiorstwa współdziałające,
- prowadzenie wspólnych wzorcowni, modelarni, narzędziowni, laboratorium przyzakładowego, prac normalizacyjnych, komórki racjonalizacji i wynalazczości, zakładowego ośrodka informacji technicznej i ekonomicznej itp.,
- uzgadnianie z przedsiębiorstwami współdziałającymi oraz ustalanie podziału zadań produkcyjnych, asortymentu wyrobów, zakresu specjalizacji oraz organizowanie kooperacji,
- pomoc przy opracowywaniu planów produkcyjnych, planów rozwoju techniki oraz planów inwestycyjnych,
- pomoc przy usprawnianiu organizacji pracy oraz przy opracowywaniu norm pracy,

- pomoc przy uruchamianiu produkcji nowych wyrobów, wprowadzaniu nowych procesów technologicznych, usprawnieniu organizacji produkcji, ruchu nowo instalowanych maszyn i urządzeń technicznych itp.,

- pomoc przy pracach nad obniżką kosztów własnych oraz przy opracowywaniu kalkulacji nowych wyrobów,

- wykonywanie usług remontowych i konserwacyjnych maszyn i urządzeń technicznych oraz opracowywanie dokumentacji technicznej dla remontu maszyn i urządzeń;

b) w zakresie zaopatrzenia i zbytu:

- analiza potrzeb rynku, odbiorców i możliwości eksportowych, kształtowania się popytu i podaży oraz informowanie o tych sprawach przedsiębiorstw współdziałających,

- opracowywanie w porozumieniu z przedsiębiorstwami współdziałającymi programów produkcyjnych oraz planów zbytu i eksportu, uzgadnianie programów produkcyjnych z odbiorcami i jednostką nadrzędną, usprawnianie organizacji dostaw,

- prowadzenie wspólnych działów zbytu, kompletacji wyrobów i partii eksportowych, składów konsygnacyjnych, sklepów fabrycznych itp.,

- inicjowanie prac zmierzających do prawidłowego zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie produkowanych wyrobów, polepszenia jakości wyrobów, rozszerzenia ich asortymentu, poprawy estetyki, lansowanie nowych wyrobów, informowanie oraz udzielanie porad odbiorcom co do sposobu i warunków zastosowania i użytkowania wyrobów, zastosowania wyrobów zastępczych itp.,

- prowadzenie wspólnych magazynów zaopatrzenia materiałowo-technicznego, opracowywanie wspólnych planów zaopatrzenia materiałowo-technicznego, norm zużycia, dokonywanie łącznych zakupów (w imieniu przedsiębiorstw współdziałających), pomoc w organizacji gospodarki materiałowej i magazynowej, organizowanie wspólnej gospodarki zapasami,

- inicjowanie oraz organizowanie wspólnie z przedsiębiorstwami współdziałającymi produkcji na eksport,

- prowadzenie wspólnej bazy transportowej.

3. Zakres działania przedsiębiorstwa patronackiego może również obejmować inne zadania (np. koordynację zadań eksportowych, koordynację dostaw wyrobów do handlu, koordynację remontów w określonym rejonie lub w określonej specjalności, prowadzenie wspólnego ośrodka szkolenia zawodowego i przyzakładowego, stacji zmechanizowanego obrachunku, działu fakturowania, administracji nieruchomości, działu socjalno-bytowego itp.) w zależności od konkretnych warunków i potrzeb oraz możliwości przedsiębiorstwa patronackiego.

4. Poszczególne wspólne przedsięwzięcia gospodarcze lub techniczno-usługowe, inicjowane albo organizowane przez przedsiębiorstwo patronackie, mogą być umiejscowione na

terenie przedsiębiorstwa patronackiego lub przedsiębiorstw współdziałających. Koszty prowadzenia tych przedsięwzięć powinny być księgowane na odrębnych kontach.

§ 17. 1. Usługi wykonywane na rzecz przedsiębiorstw współdziałających są odpłatne i rozliczane po cenie kosztów własnych, z wyjątkiem usług, których ceny są ustalane przez właściwe organy lub ujęte obowiązującymi cennikami. Koszty usług mogą być zryczałtowane i refundowane w okresach kwartalnych.

2. Wymiana istniejącej dokumentacji technicznej, informacyjnej, wzorów, modeli itp. następuje nieodpłatnie lub po cenie kosztu ich reprodukcji.

§ 18. 1. Dla finansowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych przedsiębiorstwo patronackie, w porozumieniu z przedsiębiorstwami współdziałającymi, może tworzyć fundusz przedsiębiorstwa patronackiego, ewidencjonowany na odrębnym rachunku bankowym.

2. Na funduszu przedsiębiorstwa patronackiego gromadzone są środki własne przedsiębiorstw współdziałających i przedsiębiorstwa patronackiego przeznaczone na finansowanie określonych wspólnych przedsięwzięć gospodarczych. Zasady dysponowania tym funduszem określa statut przedsiębiorstwa patronackiego.

3. Wpłaty dokonywane przez przedsiębiorstwa na fundusz przedsiębiorstwa patronackiego obciążają ich koszty własne lub fundusze specjalne przeznaczone na ten rodzaj działalności.

4. Ewentualne dodatkowe koszty administracyjne (etaty, wydatki rzeczowe) związane z wykonywaniem funkcji przedsiębiorstwa patronackiego pokrywane są z funduszu przedsiębiorstwa patronackiego, tworzonych w trybie ust. 1.

§ 19. 1. Przy przedsiębiorstwie patronackim może być powołane kolegium jako organ opiniodawczy i doradczy przedsiębiorstwa patronackiego oraz jako organ stanowiący w sprawach wymienionych w § 9 ust. 5.

2. W skład kolegium wchodzi: dyrektor przedsiębiorstwa patronackiego jako przewodniczący, jego zastępca (zastępcy) oraz dyrektorzy przedsiębiorstw współdziałających lub upoważnieni przez nich przedstawiciele.

3. Kolegium rozpatruje, wnioskuje i opiniuje sprawy objęte zadaniami przedsiębiorstwa patronackiego, a w szczególności sprawy:

- zakresu i organizacji pomocy świadczonej przez przedsiębiorstwo patronackie na rzecz przedsiębiorstw współdziałających i ich wzajemnej współpracy,
- planów i wyników działalności wykonywanej przez przedsiębiorstwo patronackie na rzecz przedsiębiorstw współdziałających,
- planów i wyników wspólnych przedsięwzięć gospodarczych,
- oceny funkcjonowania oraz kosztów usług świadczonych przez przedsiębiorstwo patronackie,
- inne sprawy ustalone w statucie przedsiębiorstwa patronackiego.

4. Przepisy § 9 ust. 5—11 mają odpowiednie zastosowanie do kolegium przedsiębiorstwa patronackiego.

§ 20. 1. Sprawy sporne pomiędzy przedsiębiorstwem patronackim a przedsiębiorstwami współdziałającymi rozstrzyga jednostka nadrzędna.

2. Jeśli przedsiębiorstwami współdziałającymi są jednostki organizacyjne podległe różnym jednostkom nadrzędnym, spory, o których mowa w ust. 1, rozstrzygane są przez jednostkę nadrzędną przedsiębiorstwa patronackiego w porozumieniu z jednostką nadrzędną przedsiębiorstwa współdziałającego.

IV. Przepisy wspólne.

§ 21. Przedsiębiorstwom prowadzącym typu „A” lub typu „B” mogą być także powierzone uprawnienia zjednoczenia wiodącego na zasadach i w trybie określonych uchwałą nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268). Statut takiego przedsiębiorstwa prowadzącego (kluczowego) podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

§ 22. 1. Właściwy minister (prezydium wojewódzkiej rady narodowej) może na wniosek jednostki nadrzędnej przyznawać kwartalnie przedsiębiorstwom prowadzącym typów „A” i „B” specjalny fundusz premiiowy.

2. Specjalny fundusz premiiowy przyznawany jest w okresach kwartalnych dla pracowników przedsiębiorstwa prowadzącego, wykonujących dodatkowo, niezależnie od swych normalnych obowiązków, zadania związane z wykonywaniem funkcji przedsiębiorstwa prowadzącego.

3. Specjalny fundusz premiiowy przedsiębiorstwa prowadzącego typu „A” nie może przekroczyć wysokości 10% kwartalnego funduszu płac pracowników umysłowych zatrudnionych w przedsiębiorstwie prowadzącym; premia indywidualna nie może być wyższa od 15% zasadniczego, kwartalnego uposażenia pracownika.

4. Wysokość specjalnego funduszu premiiowego przedsiębiorstwa patronackiego (typ „B”) zależy od liczby pracowników umysłowych przedsiębiorstwa patronackiego, wykonujących funkcje przewidziane jego statutem na rzecz przedsiębiorstw współdziałających. Wysokość tego funduszu powinna być ustalona w rozmiarach umożliwiających premiiowanie zainteresowanych pracowników w granicach do wysokości 15% ich uposażenia kwartalnego. Fundusz ten nie może przekroczyć 10% kwartalnego funduszu płac ogółu pracowników umysłowych zatrudnionych w przedsiębiorstwie patronackim.

5. Przyznanie specjalnego funduszu premiiowego następuje w przypadku pozytywnej oceny przez jednostkę nadrzędną działalności przedsiębiorstwa prowadzącego, jeśli równocześnie w pozostałym zakresie działalność przedsiębiorstwa prowadzącego oceniona została pozytywnie. Wysokość specjalnego funduszu premiiowego przedsiębiorstwa prowadzącego typu „A” powinna być uzależniona od stopnia wykonania zadań i wskaźników planowych przez przedsiębiorstwa zgrupowane.

6. Wysokość premii kwartalnej dla dyrektora przedsiębiorstwa prowadzącego i jego zastępców ustala kierownik jednostki nadrzędnej przedsiębiorstwa prowadzącego.

7. Wysokość premii kwartalnych dla pozostałych pracowników przedsiębiorstwa prowadzącego, o których mowa w ust. 2, określa dyrektor przedsiębiorstwa prowadzącego.

8. Specjalny fundusz premiowy przyznany przedsiębiorstwu prowadzącemu stanowi dodatkową część funduszu płac tego przedsiębiorstwa i jest refundowany z narzutów administracyjnych (typ „A”) lub funduszu przedsiębiorstwa patronackiego (typ „B”).

9. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Finansów może w drodze zarządzenia uregulować dla określonych rodzajów przedsiębiorstw prowadzących odmienne zasady tworzenia specjalnego funduszu premiowego.

§ 23. 1. Przedsiębiorstwa zgrupowane (współdziałające) mają obowiązek ścisłej współpracy z właściwymi przedsiębiorstwami prowadzącymi w sprawach uregulowanych ich statutami, a w szczególności w zakresie:

- 1) realizacji decyzji i wytycznych dyrektora przedsiębiorstwa prowadzącego, wydanych w zakresie ustalonym w statucie przedsiębiorstwa prowadzącego,
- 2) uczestniczenia przez swoich przedstawicieli w obradach kolegium i rady techniczno-ekonomicznej,
- 3) udostępniania na żądanie przedsiębiorstwa prowadzącego informacji, dokumentów i innych materiałów niezbędnych do wykonywania zadań przez przedsiębiorstwo prowadzące,
- 4) ułatwiania pracownikom przedsiębiorstwa prowadzącego wykonywania zleconych im funkcji na terenie przedsiębiorstw zgrupowanych (współdziałających).

2. Przedsiębiorstwa zgrupowane (współdziałające) mają prawo odwołania się od decyzji przedsiębiorstwa prowadzącego do jednostki nadrzędnej, która rozstrzyga sprawę najdalej w ciągu 14 dni.

3. Działalność przedsiębiorstwa prowadzącego nie może naruszać uprawnień właściwych organów administracji państwowej.

§ 24. Wątpliwości na tle rozgraniczenia kompetencji pomiędzy przedsiębiorstwem prowadzącym a nadzorującym je zjednoczeniem (zarządem, centralą) rozstrzyga właściwy minister (prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej).

V. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 25. Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości oraz ministrowie sprawujący nadzór nad właściwymi organami prezydiów rad narodowych wydadzą w terminie do

dnia 31 stycznia 1961 r. wytyczne w sprawie stosowania formy przedsiębiorstw prowadzących w nadzorowanych przez nich dziedzinach działalności prezydiów rad narodowych.

§ 26. 1. Przedsiębiorstwa prowadzące (lub jednostki prowadzące) mogą być również powoływane dla przedsiębiorstw budowlanych, rolnych, leśnych, transportowych, handlu wewnętrznego i zagranicznego, skupu, biur projektów, biur konstrukcyjnych itp. oraz dla jednostek organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami (np. dla instytutów naukowo-badawczych, centralnych laboratoriów itp.).

2. Powołanie przedsiębiorstw lub jednostek prowadzących, wymienionych w ust. 1, następuje według ogólnych zasad uchwały, dostosowanych do warunków i potrzeb jednostek organizacyjnych określonej specjalności.

§ 27. 1. Prezes Rady Ministrów wydaje w miarę potrzeby szczegółowe wytyczne dotyczące realizacji postanowień uchwały, określa specjalne organy kontrolujące jego wykonanie oraz ustala ramowe statuty przedsiębiorstw prowadzących.

2. Do udzielania wiążących wyjaśnień dotyczących interpretacji uchwały upoważnia się Urząd Rady Ministrów (Zespół do Spraw Organizacji Zarządzania).

§ 28. Zaleca się centralom spółdzielczym stosowanie formy przedsiębiorstw prowadzących-(spółdzielni prowadzących) w stosunku do zrzeszonych spółdzielni.

§ 29. 1. Ilekroć w uchwale jest mowa o zainteresowanych ministrach, należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych.

2. Ilekroć w uchwale jest mowa o prezydiach wojewódzkich rad narodowych, należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw.

§ 30. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Finansów, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytwórczości, właściwemu ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 31. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*